

Vereniging Effecten Uitgevende Ondernemingen

Datum 1 augustus 2024

VEUO
E secretariaat@veuo.nl
T +31 20 577 1010

Onze ref. M42696956/1/10712704

Betreft: Ontwerpbesluit Implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering

Geachte commissieleden,

De VEUO, de vereniging van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen, heeft kennisgenomen van de vragen en opmerkingen van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over het ontwerpbesluit Implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering (**ontwerpbesluit**). Wij geven daarop graag onze visie. In het bijzonder achten wij een bevoegdheid van aandeelhouders om te stemmen over het duurzaamheidsrapport, zoals door Eumedion bepleit, in essentie niet in overeenstemming met de uitgangspunten van het Nederlandse stakeholdermodel en bovendien onwenselijk. Onze observaties zijn ook relevant voor het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn, dat thans ter advisering voorligt bij de Raad van State (**wetsvoorstel**).

Ontwerpbesluit en wetsvoorstel regelen de implementatie in Nederland van de Europese richtlijn duurzaamheidsrapportering (CSRD). Deze richtlijn verplicht ondernemingen te rapporteren over de risico's en kansen op het gebied van duurzaamheid zowel richting de onderneming zelf als jegens, kort gezegd, mens en milieu. Deze duurzaamheidsinformatie zal onderdeel uitmaken van het bestuursverslag, dat samen met onder andere de jaarrekening de basis van de externe verslaggeving van de onderneming over haar activiteiten en resultaten vormt.

Enkele fracties hebben zich afgevraagd of het goed zou zijn aandeelhouders over het duurzaamheidsrapport te laten stemmen, of het recht te geven zo'n stemming te verlangen. Naar de mening van de VEUO past een dergelijke stemming over de duurzaamheidsrapportage door aandeelhouders niet bij het Nederlandse stakeholdermodel. Daarmee zou immers aan slechts één groep stakeholders zeggenschap worden verleend over iets wat alle stakeholders betreft. En dat terwijl aandeelhouders juist belang hebben bij een zo hoog mogelijke waardering van hun aandelen, en met name buiten Nederland steeds meer kritische geluiden opgaan over de mate waarin institutionele beleggers zich zuiver op de financiële waarde van ondernemingen zouden moeten richten in plaats van op de in de Corporate Governance Code verankerde focus op duurzame lange termijn waardecreatie. Hierbij moet niet uit het oog worden verloren dat het merendeel van de aandelen in Nederlandse beursondernemingen wordt gehouden door buitenlandse institutionele beleggers.

In ons governance-stelsel stelt het bestuur onder toezicht van de raad van commissarissen de financiële verantwoording over het afgelopen boekjaar op in de vorm van de jaarrekening, waarna die wordt vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders. Het bestuursverslag wordt opgesteld door het bestuur, waarna aandeelhouders daarvan in kennis worden gesteld. Een dergelijk verslag kan niet goed- of afgekeurd worden (het is wat het is).

De feitelijke waarde van een stemming door aandeelhouders over de duurzaamheidsrapportage is daarmee niet om deze gegevens definitief vast te stellen, maar aandeelhouders de gelegenheid te geven zich uit te spreken over de duurzaamheidsstrategie en de uitvoering daarvan. En dat knelt. Duurzaamheid is namelijk een inherent en integraal onderdeel van de (op duurzame lange termijn waardecreatie gerichte) strategie en behoort daarmee tot de exclusieve bevoegdheid van het bestuur, onder toezicht van de raad van commissarissen. Een stemming over het duurzaamheidsrapport, zelfs al is die uitsluitend adviserend, zou de strategie de facto in handen van aandeelhouders leggen. Dat is een wezenlijke stap in de richting van een meer op aandeelhouders gericht model zoals de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk dat kennen. Het past niet in en staat haaks op het Rijnlands model. Gelet op het brede belang van duurzaamheid en de rapportering daarover voor alle stakeholders, achten wij zo'n stap dan ook fundamenteel onwenselijk. Hij past ook niet in de rechtspraak van de Hoge Raad en de recente wijziging van Boek 2 BW (art. 2:129 lid 1 BW), waarin kort gezegd is vastgelegd dat de strategie de verantwoordelijkheid en bevoegdheid is van het bestuur onder toezicht van de raad van commissarissen, en dat aandeelhouders ter zake geen bevoegdheid hebben, ook niet van adviserende aard en ook niet via hun agenderingsrecht.¹

Het bestuur heeft als taak te handelen in het belang van de gehele onderneming, en daarbij zorgvuldigheid te betrachten jegens al degenen die daarbij zijn betrokken - dat zijn aandeelhouders, maar uiteraard ook andere stakeholders zoals werknemers, leveranciers, afnemers enzovoort. Het is vanuit deze brede verantwoordelijkheid dat bestuur en commissarissen – zonder gebonden te zijn aan de goedkeuring van een specifieke stakeholdergroep – in staat moeten worden gesteld de juiste keuzes te maken met het oog op duurzame lange termijn waardecreatie. Aandeelhouders het laatste woord geven over de duurzaamheidsaspecten van de onderneming past daar niet bij.

Tenslotte, het is ook niet nodig deze stemming voor te schrijven of te faciliteren. De richtlijn duurzaamheidsrapportering voorziet reeds in de nodige waarborgen voor een zorgvuldige rapportering door ondernemingen. Zo dient een externe accountant assurance te verstrekken op de vermelde informatie. In Nederland voegen wij daar met de voorgestelde Verklaring Omtrent Risicobeheersing (VOR) nog een verklaring van het bestuur aan toe. Daarmee gaat Nederland reeds aanmerkelijk verder dan de CRSD vereist en dan de ons omringende landen.

Wij danken u voor uw aandacht voor het voorgaande. Vanzelfsprekend zijn wij graag beschikbaar voor een nadere toelichting of overleg.

Met vriendelijke groet,

Sven Dumoulin
Algemeen secretaris

---

¹ Wij verwijzen naar de uitspraken van de Hoge Raad inzake ABN Amro (2007), ASMI (2010), Cancun (2014), Fugro/Boskalis (2018) en bijvoorbeeld de Ondernemingskamer inzake AkzoNobel (2017).